

Jätehuoltomääräysten luonnoksesta annetut lausunnot vastineineen

Lieksan kaupunki, ympäristönsuojeluviranomainen (kaupunginhallituksen lupajaosto)

4.8.2022

Jätehuoltomääräysluonnokseen ei ole huomautettavaa. Määräysten uudistukset ja tarkennukset ovat perusteltuja ympäristönsuojelu- ja jätelain näkökulmasta. Tietyt lievennykset mm. kompostorin lämpöeristysvaatimuksesta sekä jäteastioiden tyhjennysväleistä kannustaa jätteiden lajitteluun ja sekajätteen synnyn vähentämiseen. Kierrätettävien jätteiden kuljetusalue ja siihen liittyvä kartta, kannustaa ja helpottaa kiinteistöjä liittymään vapaaehtoisesti kierrätettävien jätteiden keräykseen.

Lieksan kaupunki, kaupunginhallitus

5.9.2022

Lieksan kaupungin näkökulmasta jätehuoltomääräysluonnokseen ei ole huomautettavaa. Määräysten uudistukset ja tarkennukset ovat perusteltuja ympäristönsuojelu- ja jätelain näkökulmasta. Tietyt lievennykset mm. kompostorin lämpöeristysvaatimuksesta sekä jäteastioiden tyhjennysväleistä kannustaa jätteiden lajitteluun ja sekajätteen synnyn vähentämiseen. Lisäksi tyhjennysvälien harventaminen vähentää jätteen keräämiseen liittyviä kustannuksia ja kasvihuonekaasupäästöjä. Kierrätettävien jätteiden kuljetusalue ja siihen liittyvä kartta, kannustaa ja helpottaa kiinteistöjä liittymään vapaaehtoisesti kierrätettävien jätteiden keräykseen.

Siilinjärven kunta, ympäristönsuojeluviranomainen (viranomaislautakunta)

16.8.2022

Viranomaislautakunta katsoo, että jätehuoltomääräysten uudistuksessa esitetyt muutokset ovat jätteiden kierrätystavoitteiden edistämiseksi ja samalla ilmastonmuutoksen hillitsemisen kannalta perusteltuja. Muutokset tukevat myös jätepoliittisen ohjelman tavoitteita mm. jätteiden tehokkaasta hyödyntämisestä ja ympäristövastuullisen toiminnan edistämisestä jätehuollossa.

Kierrätettävien jätteiden erilliskeräysvelvoitteiden laajentaminen tehostaa niiden palautumista raaka-ainekäyttöön. Biojätteen erilliskeräysvelvoitteen laajentaminen vähentää biojätteen päätymistä sekajätteen joukkoon ja parantaa näin myös sekajätteen jatkokäsittelyä ja energiahyödyntämistä. Ilmoitusvelvollisuus biojätteen kompostoinnista on ollut käytössä jo nykyisellään Jätekukon alueella, joten jätelain mukaisen ilmoitusvelvollisuuden täytäntöönpano ei tuo erityistä muutosta nykyiseen käytäntöön.

Jäteastioiden tyhjennysvälien pienet pidennykset ovat perusteltuja, koska niillä voidaan kannustaa kiinteistöillä jätteiden erilliskeräystä. Jätteiden kuormausaikojen laajentaminen ei aiheuttane asuinkiinteistöille kohtuuttomia haittoja, kun keräysaikojen laajentamista sovelletaan silloin, kun siihen on todellista tarvetta mm. haastavien sääolosuhteiden takia. Asumisessa syntyvien jätevesilietteiden tyhjennysvelvoitteiden täyttämässä on osalla kiinteistöistä selvästi parannettavaa, mikä on tullut esille jätevesilietteiden valvontaprojektien yhteydessä. Jätevesilieteesiin ja niiden omatoimiseen käsittelyyn kohdistuvat uudet velvoitteet ja tarkennukset ovat siten perusteltuja.

Tervon ja Vesannon kunnat, ympäristönsuojeluviranomainen (Nilakan ympäristölautakunta)

25.8.2022

Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen lausuu, että Savo-Pielisen jätelautakunnan luonnos jätehuoltomääräyksiksi ja niiden perusteluiksi ovat linjassa jätelainsäädännön muutosten kanssa. Määräykset täsmenivät sitä, kuinka jätelainsäädännön muutoksia voidaan tuoda käytäntöön. Erityisesti erilliskeräyksen laajentamisessa on perusteellisesti selvitetty keräyksen laajentamisen vaikutuksia ympäristöön ja pyritty tasapainottamaan hyödyt ja haitat. Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen toteaa, että jätehuoltomääräysluonnoksessa pyritään riittävällä tavalla edistämään ympäristön hyvinvointia. Erilliskeräyksen vapaaehtoista laajentamista jätehuoltomääräysten vaatimusten lisäksi pidetään hyvänä ja toivottavasti kuntalaisten näkökulmasta motivoivana ideana.

Jätehuoltomääräykset ja niiden perustelut tulisi kuitenkin sitoa ja rajata tarkemmin ympäröivän lainsäädännön rajapintoihin. Esimerkiksi määräysten perustelujen 38 §:ssä Jätevesilietteiden omatoiminen käsittely voitaisiin täsmentää, minkälaisia rajoituksia ihmisperäisen jätevesilietteen peltoon levittämiseksi on asetettu ja perustella niillä luonnosteltuja jätehuoltomääräyksiä. Lisäksi samassa pykälässä, sekä määräyksissä että perusteluissa, käsitellyt termit 'aktiiviviljelijä' ja 'jätevesiliete' tulisi määritellä jätehuoltomääräysten Määritelmät-pykälässä (2 §). Luonnokset suositellaan tarkistettavaksi muidenkin mahdollisten määrittelemättömien termien osalta, koska huolellinen määrittely tekee jätehuoltomääräykset yksiselitteisemmiksi ja siten niiden tulkinnan ja valvonnan yksinkertaisemmaksi.

Ylipäänsäkin jätehuoltomääräysten laatimisessa tulee kiinnittää huomiota siihen, että määräykset olisivat mahdollisimman kansantajuiset, jotta väärinymmärryksen ja tulkinnanvaraisuuden riski olisi mahdollisimman pieni. Tältä näkökannalta katsottuna on hyvä idea asettaa esimerkiksi erilliskerättäville jätteille jätemääriin perustuvat keräysvelvoitteet (16 §), mutta samalla herää myös kysymys, että miten mittaaminen näissä tapauksissa käytännössä tapahtuu. Eli tarkemmin ottaen, kuka määrittää tai mittaa jätemäärään perustuvan keräysvelvoitteen täyttymisen ja millä menetelmällä? Mittaamisessa ja jätteen erilliskeräysvelvoitteen määrittämisessä tulee noudattaa yhdenvertaisuusperiaatetta.

Lisäksi jätehuoltoviranomaista pyydetään perustelemaan rohkeasti määräysten alkupuolen pykälää, kuten velvollisuutta liittyä kunnan jätehuoltojärjestelmään (4 §). Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen asemassa kyseinen pykälä nousee silloin tällöin esille keskustelussa asiakkaiden kanssa, joten sille voisi olla mainittu perusteluissa myös muita perusteita kuin jätelainsäädäntö. Perusteluissa noin yleisesti tuotiin hyvin esille muuta, määräyksen taustalta tulevaa toiminnallista tietoa, esimerkiksi jätteen kuljettajan käytännön näkökulma, joka rajaa jätehuoltomääräysten ympäristön hyvinvointia turvaavia vaatimuksia käytännön realiteetteihin ja taloudellisiin aspekteihin.

Jätehuoltoviranomaisen vastine Nilakan ympäristölautakunnan lausuntoon

Jätehuoltomääräyksiä säädettäessä on ensisijaisen tärkeää huolehtia siitä, että ne ovat kaikilta osin linjassa jätelainsäädännön kanssa. Määräyksissä on pyritty selkeään ja ymmärrettävään kielenkäyttöön huomioiden se, että niissä käytetään jätelainsäädännössä ja Suomen Kuntaliiton jätehuoltomääräysten mallissa käytettyjä ilmaisuja.

Jätehuoltomääräysten määritelmiä on täydennetty lausunnossa ehdotetun tavoin lisäämällä mukaan määritelmä jätevesiliettele. Aktiiviviljelijän käsitettä käytetään määräyksissä ainoastaan yhdessä kohtaa, minkä vuoksi se on määritelty tämän säännöksen perusteluissa. Jätehuoltomääräysten määritelmiä ja perusteluja on täydennetty muutoinkin niin, että mahdollisesti epäselviksi jääviä käsitteitä on avattu aikaisempaa enemmän.

Jätehuollon liittymisveloitteen perusteluihin (4 §) on lisätty lausunnossa esitetyn mukaisesti lyhyesti tietoa siitä, että kaikkien asuin- ja vapaa-ajan kiinteistöjen on oltava järjestetyn jätehuollon piirissä siksi, että jätteet saadaan kerättyä ja kuljetettua asianmukaiseen käsittelyyn, jossa niistä ei aiheudu roskaantumista taikka haittaa ympäristölle tai terveydelle. Lisäksi jätevesilietteiden omatoimista käsittelyä koskevan määräyksen (38 §) perusteluihin on lisätty yleisluontoista tietoa siitä, että jätevesilietettä lannoitustarkoituksessa käytettäessä on jätealan sääntelyn lisäksi otettava huomioon kulloinkin voimassa oleva lannoitelainsäädäntö ja jätevesilietteiden maatalouskäyttöä koskeva lainsäädäntö. Niissä säädetään mm. viljelyrajoituksista sekä sallituista levityksen ajankohdista ja kohteista.

Muilta kuin asuinkiinteistöiltä erilliskerättäville kierrätettäville jätteille asetetut veloitteet (16 §) ovat täsmälleen samat kuin jäteasetuksen 21 §:ssä asetetut veloitteet. Aikaisemmissa jätehuoltomääräyksissä veloitteet oli asetettu litramäärinä (litraa/viikko), mutta veloittemäärät on nyt muutettu yhtenäisyyden vuoksi painoon perustuviksi (kg/viikko) siten kuin ne ovat jäteasetuksessa. Nämä veloitteet ovat siis valtakunnalliset. Savo-Pielisen jätelautakunta esitti ympäristöministeriölle asetusluonnoksesta antamassaan lausunnossa, että perustelumuistiossa tuotaisiin esille, mitä jätteiden painoon perustuvat rajaukset tarkoittavat keskimäärin tilavuutena. Tällaisia määrän arviointia helpottavia tietoja ei ole kuitenkaan jäteasetuksessa esitetty. Suuntaa antavia tietoja on kuitenkin pyritty antamaan jätehuoltomääräysten perusteluissa. Jätteen haltijan vastuulla on arvioida syntyvä jätemäärä ja huolehtia erilliskeräyksen järjestämisestä veloitteiden mukaisesti.

Kuopion kaupunki, ympäristönsuojeluviranomainen

6.9.2022

Esitetyt muutokset jätehuoltomääräyksiin ovat jätteiden kierrätystavoitteiden edistämiseksi ja samalla ilmastomuutoksen hillitsemisen kannalta perusteltuja. Muutokset tukevat myös kuntien jätepoliittisen ohjelman tavoitteita mm. jätteiden tehokkaasta hyödyntämisestä ja ympäristövastuullisen toiminnan edistämistä jätehuollossa. Kierrätettävien jätteiden erilliskeräysveloitteiden laajentaminen tehostaa niiden palautumista raaka-ainekäyttöön. Biojätteen erilliskeräysveloitteen laajentaminen vähentää biojätteen päätymistä sekajätteen joukkoon ja parantaa näin myös sekajätteen jatkokäsittelymahdollisuuksia ja energiahyödyntämistä.

Ilmoitusvelvollisuus biojätteen kompostoinnista on ollut käytössä jo nykyisellään Jätekukon alueella, joten jätelain mukaisen ilmoitusvelvollisuuden täytäntöönpano ei tuo erityistä muutosta nykyiseen käytäntöön.

Jäteastioiden tyhjennysvälien pienet pidennykset ovat oikein toimiessaan perusteltuja, koska niillä voidaan kannustaa kiinteistöjen jätteiden erilliskeräystä.

Jätteiden kuormausaikojen laajentaminen ei aiheuttane asuinkiinteistöille kohtuuttomia haittoja, jos keräysaikojen laajentamista sovelletaan todella vain silloin, kun siihen on tarvetta mm. haastavien sääolosuhteiden takia tai hygieniahaittojen uhatessa.

Asumisessa syntyvien jätevesilietteiden tyhjennysveloitteiden täyttämässä on osalla kiinteistöistä selvästi parannettavaa, mikä on tullut esille jätevesilietteiden valvontaprojektien yhteydessä. Jätevesilieteteisiin ja niiden omatoimiseen käsittelyyn kohdistuvat uudet veloitteet ja tarkennukset ovat siten perusteltuja.

Päätöksen vaikutusten arviointi: Kunnallisten jätehuoltomääräysten uudistaminen tehostaa kierrätettävien jätteiden keräystä ja edistää kunnan resurssiviisaus- ja ilmasto-ohjelman tavoitteita.

Tarkemmat kommentit luvuittain ja/tai pykälittäin:

Luku 1.

2 § Määritelmät

”Palo- ja räjähdysvaaran aiheuttavat jätteet” tulisi määritellä, tai antaa esimerkkejä. (vrt. 23 §). Myös ”jätevesiliete” näissä määräyksissä olisi hyvä määritellä, sekä mahdollisesti myös termi ”aktiiviviljelijä”.

Luku 3.

15 § Asumisessa syntyvien kierrätettävien jätteiden kiinteistökohtaiset erilliskeräysvelvoitteet

Pienien kiinteistöjen, kuten esimerkiksi omakotitalojen, biojätteen erilliskeräysmääräys tulee aiheuttamaan paljon lisätyötä liitättämisessä mahdollisine pakkokeinoineen Kuopion ympäristötoimeen, koska Kuopion keskeisellä kaupunkialueella ei ole biojätteelle aluekeräyspistettä, johon jätelautakunta voisi kiinteistöjä liitättää. - Tähän liittyen alueellisten biojätteiden keräyspisteiden (BAK?) perustamista olisi hyvä tarkastella myös Kuopion keskeisellä kaupunkialueella pientalovaltaisilla alueilla. Ainakin korttelikohtaisten paikkojen hakeminen voisi onnistua joillakin alueilla. Tosin paikkojen löytyminen saattaa olla niillekin hankalaa haittojen tai haittaepäilysten vuoksi, sekä asemakaavavarausten puuttumisen vuoksi. Biojättekimppojen voimakas markkinointi talviajalle keskeisellä kaupunkialueella voisi olla helpoimmin toteuttamiskelpoisin ratkaisu ilman asiaan liittyvää sääntelyä.

Jätehuoltomääräysluonnoksessa luvussa 3 on hyvin otettu huomioon aiemmin tehty selvitys (LCA) kierrätettävien jätteiden erilliskeräyksen laajentamisen ilmastovaikutuksista. Erilliskeräystä ei tulekaan laajentaa pienempiin kiinteistöihin kuin mitä tähän määräysluonnokseen on nyt kirjattu. Juuri ilmastovaikutusten takia vapaaehtoista kiinteistökohtaista keräystä ei tulisi ulottaa laajasti myöskään kierrätettävien jätteiden kuljetusalueeseen kuuluvan tien ulkopuolelle muutoin kuin huomattavien jätemäärien ollessa kyseessä. Siellä sijaitsevat kiinteistöt voivat hankkia kierrätyspalvelut viemällä kierrätettävät jätteet lähinnä kulkureittiä sijaitseviin RINKI- tai Jättekukon ekopisteisiin esim. kauppamatkojen yhteydessä.

Luku 4.

17 § Kompostointi

Maininta lämpöeristämättömästä kompostorista puutarhajätteiden kompostoinnin osalta lienee turha, jos muussakaan kompostoinnissa ei vaadita enää lämpöeristystä. Ja toisekseen - saahan puutarhajätettä kompostoida myös lämpöeristetyssäkin kompostorissa.

20 § Jätteen hyödyntäminen omassa maarakentamisessa

Tämän pykälän asian tulisi sisältyä ennemmin kunnan ympäristönsuojelumääräyksiin kuin jätehuoltomääräyksiin, koska se kuuluu ympäristönsuojeluviranomaisten valvottaviin asioihin. Mikäli asia sisällytetään jätehuoltomääräyksiin, tulee pykälä muuttua muotoon:

”Omassa asumisessa syntyvän puhtaan tiili- ja betonimurskeen pienimuotoinen ja kertaluontoiseksi luokiteltava käyttö omassa maarakentamisessa on sallittu ns. MARA-asetuksen (VNA eräiden jätteiden hyödyntämisessä tai maarakentamisessa (843/2017) mukaisesti, kun asiasta ilmoitetaan kirjallisesti vähintään kahta viikkoa ennen toimenpidettä kunnan ympäris-

tönsuojeluviranomaiselle. Edellytyksenä on, että tiili- ja betonimurskeen käyttö korvaa vastaavaan tarkoitukseen sopivien maa-ainesten käyttöä. Ympäristönsuojeluviranomainen voi tarvittaessa kieltää toimenpiteen tai antaa määräyksiä jätteen hyödyntämisestä”.

Luku 5.

24 § Jäteastioiden tyhjennysvälit

Pykälässä on pidennetty jäteastioiden tyhjennysvälejä. Tyhjennysvälien pidentämisestä väärin käytettynä voi aiheutua haittaa ja vaaraa ympäristölle tai jätteenkuljetukselle, jos pidentämisen tarkoituksena on vain kiinteistön jättekustannusten alentaminen. Tämän poissulkemiseksi pykälään tulisi lisätä (samaa tyyliin kuin kimpποjen osalta pykälässä 8) suora vaikuttamismahdollisuus: ”kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi antaa ohjeita ja määräyksiä jäteastian käytöstä ja tyhjennysväleistä, mikäli siitä aiheutuu haittaa terveydelle tai ympäristölle taikka roskaantumista. Myös jätehuoltoviranomainen voi antaa jäteastian käyttöä ja tyhjennysvälejä koskevia ohjeita, ja voi päätöksellään tihentää jäteastian tyhjennysväliä, jos jätteiden lajittelussa on toistuvia laiminlyöntejä tai jäteasiasta aiheutuu hajuhahtaa tai muuta haittaa esimerkiksi jätteenkuljetukselle”

Luku 6.

29 § Keräyspaikan suojaaminen

Luonnoksessa esitettyä selvempi ilmaus keräyspaikan koolle olisi: ”...neljä (4) tai enemmän käsin siirrettävää jäteastiaa...”.

Luku 7.

31 § Kuormaaminen

Voiko luonnostekstissä esitetyillä merkinnöillä toteutua lausuntopyyntöissä mainittu ”tarkoituksena on kuitenkin, ettei jätteitä kuormata *säännönmukaisesti* näillä aikaväleillä, vaan ainoastaan silloin, kun tälle on tarvetta haastavien olosuhteiden, kuten hankalien sääolosuhteiden, vuoksi”? - Ajat tulisi ilmaista mieluummin seuraavasti: ”...normaalisti arkisin klo 7 - 22 (vain pakottavissa poikkeustilanteissa, esimerkiksi sääolosuhteet, klo 5 - 23), ja lauantaisin klo 8-22 (vain pakottavissa poikkeustilanteissa, esimerkiksi sääolosuhteet, klo 6-22).

Luku 8.

35 § Erotuskaivojätteet ja niiden toimittaminen käsiteltäväksi

Ehdotetaan luonnoksesta poiketen vuosittaista pakollista tyhjennystä vain öljynerotuskaivoille, jotka sisältävät vaarallista jätettä: ”Hiekanerotuskaivot, öljynerotuskaivot ja rasvanerotuskaivot on tarkastettava ja tyhjennettävä säännöllisin välein, kuitenkin aina tarvittaessa ja käytössä olevat *öljynerotuskaivot* kuitenkin vähintään kerran vuodessa”.

38 § Jätevesilietteiden omatoiminen käsittely

Neljännessä momentissa aktiiviviljelijän velvollisuus käsitellä vastaanotettu liete Ruokaviraston hyväksymällä tavalla ennen peltoon laittoa ’hukkuu’ säädöstekstiin. Sen vuoksi ehdotetaan seuraavia tarkennuksia momentin tekstiin:

”Aktiiviviljelijänä toimiva jätteen haltija saa ottaa käsiteltäväkseen Ruokaviraston hyväksymällä tavalla (riittävä pH:ta muuttava kalkitus tai muu ko. viraston hyväksymä tapa) naapuri-

kiinteistöllä tai muulla lähellä sijaitsevalla kiinteistöllä syntyvän lietteen, ja levittää edellä olevalla tavalla käsitellyn lietteen peltoon lannoitustarkoituksessa samoin edellytyksin kuin omassa toiminnassa syntyneen lietteen.

43 §

Vaarallisten jätteiden kerääminen kiinteistöllä

Toisessa momentissa mainitun vaarallisen jätteen säilytyksen sääntelyssä olisi hyvä olla yhteneväisyys (Kuopion) ympäristönsuojelumääräysten kanssa, joissa polttoaineiden ja kemikaalien varastoinnissa ns. herkillä alueilla (pohjavesialueet, ranta-alueet) on edellytetty kaksi-vaippaisia säiliötä, ja muuallakin suoja-alla. Riskit saattavat olla molemmissa tapauksissa, polttoaineiden ja kemikaalien säilytyksessä, sekä vastaavien tuotteiden säilytyksessä jätteenä, samantapaisia. Ehdotetaan lisättäväksi jätehuoltomääräyksiin ”pääsyn maaperään ja vesistöön sekä viemäriin tulee olla estetty”.

Jätehuoltoviranomaisen vastine Kuopion kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen lausuntoon

Lausunnossa säännöksittäin esitetyt muutosehdotukset ja kommentit on otettu huomioon jätehuoltomääräysten ja niiden perustelujen ehdotuksessa alla esitetyn tavoin.

2 § Määritelmät

Jätehuoltomääräysten määritelmiin on lisätty kuvaus jätevesiliettele. Lisäksi jätevesilietteiden omatoimista käsittelyä koskevan määräyksen (38 §) perusteluihin on kuvattu, mitä tarkoitetaan aktiiviviljelijällä.

15 § Asumisessa syntyvien kierrätettävien jätteiden erilliskeräysvelvoitteet

Lähtökohtaisesti biojätteen erilliskeräysvelvoitteet on toteutettava kiinteistöllä. Biojätteen aluekeräyspisteitä on hyvin haastavaa perustaa tiivistii rakennetuille kaupunkialueille. Sen sijaan lähinaapureiden yhteiset biojätekimpat ovat usein toimiva ratkaisu, ja kunnallinen jäteyhtiö tulee kampanjoimaan biojätekimppojen edistämiseksi.

17 § Kompostointi

Puutarhajätteiden kompostointia koskevaa sääntelyä on tarkennettu jätehuoltomääräysten ehdotukseen lausunnossa esitetyn mukaisesti.

20 § Jätteen hyödyntäminen omassa maarakentamisessa

Jätteen hyödyntämisestä maarakentamisessa voidaan antaa säännökset kunnan ympäristönsuojelumääräyksissä. Koska kaikissa kunnissa ei tätä koskevaa sääntelyä ympäristönsuojelumääräyksissä, jätehuoltomääräyksiin jätetään pienimuotoisen, omatoimisen käsittelyn mahdollistava säännös. Ns. MARA-asetuksen mukaisia vaatimuksia noudatetaan jätteiden ammattimaiseen tai laitospäiseen hyödyntämiseen, eikä asetuksen mukaisia menettelyjä laadunvalvontatutkimuksineen ole perusteltuja edellyttää omassa asumisessa syntyneen pienen tiili- ja betonimurskemäärän hyödyntämiseltä. Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi säännöksen mukaan joka tapauksessa antaa tarpeellisia määräyksiä jätteen hyödyntämisestä.

24 § Jäteastioiden tyhjennysvälit

Jäteastioiden tyhjennysvälejä koskevaan säännökseen on lisätty lausunnossa ehdotetun mukaisesti määräys siitä, että kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi antaa ohjeita ja määräyksiä jäteastian tyhjennysväleistä, mikäli jätteistä aiheutuu haittaa terveydelle tai ympäristölle taikka roskaantumista. Lisäksi on täsmennetty, että myös jätehuoltoviranomainen voi antaa jäteastian käyttöä ja tyhjennysvälejä koskevia ohjeita, ja voi päätöksellään tihentää jäteastian tyhjennysväliä, jos jätteiden lajittelussa on toistuvia laiminlyöntejä tai jäteasiasta aiheutuu haittaa esimerkiksi jätteenkuljetukselle.

On huomattava, että jäteastian tyhjennysväli voidaan tihentää palvelumuutoksena kunnallisessa jäteyhtiössä tilanteissa, joissa edellytykset pidennetylle tyhjennysvälille eivät täyty (esim. kiinteistöllä luovutaan kompostoinnista). Tällaisissa tilanteissa ei siis tarvita mitään viranomaispäätöstä tai -määräystä. Kunnallinen jäteyhtiö tiedottaa palvelumuutoksista asiakkaitaan.

29 § Keräyspaikan suojaaminen

Säännöstä on selvennetty lausunnossa ehdotetun mukaisesti.

31 § Kuormaaminen

Jätehuoltomääräyksiä on mielipiteiden ja lausuntojen johdosta tarkennettu siten, että aikainen (klo 5–6) ja myöhäinen (klo 22–23) kuormaaminen on mahdollista vain haastavissa olosuhteissa ja poikkeustilanteissa. Säännönmukainen jätteenkuormausaika on siis entiseen tapaan arkisin klo 6–22 ja lauantaisin klo 8–22. Jättekukon tai muun jätteenkuljetuspalvelun toteuttajan on toimitettava vuosittain jätehuoltoviranomaiselle tiedot siitä, kuinka monena päivänä ja mistä syistä laajennettua kuormausaikaa on käytetty. Myös asiakaspalautteet on raportoitava. Näin sääntelyn toimivuutta myös seurataan ja sitä on mahdollista tulevaisuudessa muuttaa tarpeen mukaan.

35 § Erotuskaivojätteet ja niiden toimittaminen käsiteltäväksi

Sääntelyä on muutettu kuntien ympäristönsuojeluviranomaisten kanssa käytyjen neuvottelujen jälkeen siten, että pakolliset vuosittaiset tyhjennykset asetetaan vain öljyn- ja rasvanerotuskaivoille, kun taas hiekanerotuskaivot on tyhjennettävä tarpeen mukaan.

38 § Jätevesilietteiden omatoiminen käsittely

Jätehuoltomääräysten mukaan aktiiviviljelijä saa ottaa käsiteltäväkseen muutaman lähikiinteistön lietteet samoin edellytyksin kuin omassa toiminnassa syntyneen lietteen. Sääntely siitä, että on noudatettava samoja vaatimuksia kuin oman lietteen käsittelyssä pitävät sisällään mm. veloitteen käsitellä liete asianmukaisesti ja vaatimukset siitä, millaisille alueille lietteet voi levittää. Näitä vaatimuksia ei tässä kohtaa toisteta uudestaan.

43 § Vaarallisten jätteiden kerääminen kiinteistöllä

Vaarallisten jätteiden keräystä koskevaa säännöstä on tarkennettu siten, että nestemäistä vaarallista jätettä sisältävät astiat on sijoitettava siten, että myös pääsy viemäriin on estetty. Lisäksi on lisätty säännös siitä, että mahdolliset vuodot on pystyttävä keräämään talteen.

Pieksämäen kaupunki, ympäristönsuojeluviranomainen (Keski-Savon ympäristötoimi)

30.9.2022

Ympäristönsuojelun näkemyksen mukaan jätehuoltomääräysten luonnos ja sen perustelut on laadittu kattavasti. Ympäristönsuojelu kuitenkin suosittelee tekemään luonnokseen yksittäisiä muutosehdotuksia tai lisäyksiä jätehuoltomääräyksen luonnoksiin seuraavissa kohdissa:

- sivu 6, luettelo kohta 4: **”Jos kierrättäminen ei ole mahdollista, jäte on hyödynnettävä muulla tavoin. Tämä tarkoittaa sitä, että jäte hyödynnetään esimerkiksi energiantuotannossa”.**

Ympäristönsuojelu ehdottaa, että tässä esimerkissä korostetaan **ammattimaista ja laitospaista** jätteen energiantuotantoa, jolla ei tarkoiteta kotitalouksissa tapahtuvaa jätteen hävittämistä tulosijoissa.

- sivu 7, kohta 1.3.1: *Jätehuollon viranomaistehtävät, käytännön toteuttaminen ja valvontatehtävät, Kunnallisen jätehuollon tehtävät voidaan jakaa kolmeen osaan:*
 - 1) *jätehuollon viranomaistehtäviin,*
 - 2) *jätehuollon palvelutehtäviin eli käytännön toteuttamiseen ja*
 - 3) *jätehuollon valvontatehtäviin.*

Ympäristönsuojelu huomauttaa, että myös jätehuollon valvontatehtävät ovat viranomaistehtäviä.

- Jätehuoltomääräysten määritelmiin kohdassa 2§, suositellaan lisättäväksi mm. tekstiilijätteen määritelmä ja laadullinen kuvaus sekä sisältääkö se ns. lumput tai muut vastaavat tekstiilijätteet.

Määritelmiin ehdotetaan lisättävän sähkö- ja elektroniikkalaiteromun määritelmä ja kuvaus.

Vaarallisen jätteen osalta kohta *kyllästetty puu* ehdotetaan täydennettävän muotoon painekyllästetty puu. Vaarallisen jätteen määritelmään ehdotetaan lisättäväksi myös asbestijäte.

- 8 §, viimeinen momentti: *Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi antaa ohjeita ja määräyksiä kimppa-astian käytöstä, mikäli käytöstä aiheutuu haittaa terveydelle tai ympäristölle taikka roskaantumista. Myös jätehuoltoviranomainen voi antaa kimppaa koskevia ohjeita ja voi päätöksellään lakkauttaa kimppa-astian käytön kokonaan tai osittain, jos yhteisten jäteastian ylläpidossa ja käytössä on toistuvia laiminlyöntejä.*

Ympäristönsuojelu huomauttaa, että terveyshaittaa arvioidessa toimivaltainen viranomainen on kunnan terveydensuojeluviranomainen eikä ympäristönsuojeluviranomainen. Terveydensuojeluviranomaisen toimivalta on hyvä lisätä pykälään 46 ”*Jätehuoltomääräysten seuranta ja valvonta*”.

- Kohta 9 § Aluekeräyspiste: *”Jätteiden pienimuotoinen väliaikainen varastointi kiinteistöllä ennen aluekeräyspisteeseen toimittamista ei saa aiheuttaa hygieenisiä haittoja, hajuhaittoja tai muuta haittaa terveydelle tai ympäristölle. Sekajätettä ja biojätettä ei tulisi varastoida kiinteistöllä pidempään kuin kaksi viikkoa.*

Ympäristönsuojelu huomauttaa, että ”hajuhaitta” tai ”haittaa ympäristölle” voidaan tulkita monella tapaa ja sen valvonta on haasteellista. Ympäristönsuojelu ehdottaa viimeistä lausetta muutettavan ”Sekajätettä ja biojätettä ei suositella varastoitavan kiinteistöllä pidempään kuin kaksi viikkoa.”

Jätehuoltoviranomaisen vastine Keski-Suomen ympäristötoimen lausuntoon

Jätehuoltomääräysten yleisen osan tekstejä on täsmennetty lausunnon pohjalta. Jätelain etusijajärjestystä koskevaan osioon on tarkennettu sitä, että kun tarkoitetaan jätteiden energiahyödyntämistä, kyseessä on laitospohjainen energiahyödyntäminen. Jätehuollon rooleja koskevaan osiota on muutettu siten, että jätehuoltoviranomaisen tehtävistä puhutaan ”jätehuollon järjestämisen viranomaistehtävinä”. Tästä erillisiä ovat ympäristönsuojeluviranomaisen valvontatehtävät.

Jätehuoltomääräysten määritelmiin on lisätty lausunnossa ehdotetun mukaisesti poistotekstiilien määritelmä (luonnoksessa terminä käytettiin vielä tekstiilijätettä). Lisäksi määritelmiin on otettu sähkö- ja elektroniikkaromun määritelmä sekä kuvaus siitä, millaisia jätteitä niihin kuuluu. Vaarallisen jätteen luetteloon on lisätty asbestijäte ja tarkennettu, että kyllästetyllä puulla tarkoitetaan painekyllästettyä puuta.

Jätelain mukaan yleisiä valvontaviranomaisia ovat ELY-keskukset ja kuntien ympäristönsuojeluviranomaiset, jotka valvovat näin ollen myös jätehuoltomääräysten toteutumista kokonaisuudessaan. Jätelaissa on lisäksi säädetty, että jätteestä aiheutuvien terveyshaittojen ehkäisemisestä säädetään lisäksi terveydensuojelulaissa, jossa kunnan terveydensuojeluviranomainen on valvontaviranomainen. Terveydensuojeluviranomainen ei ole siis yleinen jätehuoltomääräyksiä valvova viranomainen, mutta sillä on valvontatoimivaltaa terveydensuojelulain mukaisesti. Jätehuoltomääräysten seuranta ja valvontaa koskevan 46 §:n perusteluihin on lisätty tietoa tästä.

Aluekeräyspistettä koskevaa määräystä on tarkennettu niin, että sekajätettä ja biojätettä ei suositella varastoitavan kiinteistöllä pidempään kuin kaksi viikkoa.

Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

13.9.2022

Jätehuoltomääräyksissä ja jätehuoltomääräysten perustelumuihistiossa on käytetty Kuntaliiton päivittämää opasta jätehuoltomääräysten laatimiseksi.

Jätehuollon tavoitteeksi on asetettu kestävä ja puhdas materiaalikierto. Tämä edellyttää, että jätteet on lajiteltava ja toimitettava käsittelyyn siten, että materiaalit ovat eroteltuina ja laadultaan hyviä ja siten soveltuvat materiaalina kierrätettäväksi tai turvallisesti energiana hyödynnettäväksi.

Toissijaisen jätehuollon järjestämisvelvollisuus on määrätty selkeäksi ja toimivaksi. On tärkeää, että velvollisuus ei koske tilannetta, jossa palvelun tarve on yllättävä ja kiireellinen.

Taajamamäärittely on selkeä ja suunnitelmallisesti toteutettu. Määrittelyä on hyvä tarkastella kaavoituksen/rakennettujen alueiden edetessä, kuitenkin vähintään viiden vuoden välein tai jätehuoltomääräysten päivitysten yhteydessä.

Ehdotetuilla jätehuoltomääräyksillä tuetaan Valtakunnallisen jätesuunnitelman (VALTSU) tavoitetta biojätteen kierrätyksen tehostamiseksi. Lisäksi 17 §:ssä esitetty muutos kompostorin lämpöeristysvaateen poistumisesta madaltaa kotitalouksien kynnystä aloittaa biojätteen kompostointi. Pykälässä kielletään vieraslajien laittaminen kompostoriin. Vieraslajien laittaminen puutarhajätteen kompostoriin tulisi myös kieltää, koska haitalliset vieraslajit pääsevät leviämään. Kompostointi ei tuhoa esim. lupiinin siemeniä. Sellaiset vieraslajien kasvinosat, jotka voivat juurtua tai siementää, tulisi hävittää polttokelpoisen jätteen mukana.

33 § Siirtoasiakirjavelvoite koskee myös POP-jätettä ja hiekan- ja rasvanerotuskaivojen lietettä. Pykälään mukaan otetut jakeet ovat kotitalouksissa yleisimmin syntyviä siirtoasiakirjalla siirrettäviä jätejakeita. Kapaleessa 1.4.2 jätteiden kuljetuksesta on myös listaus siirtoasiakirjavelvoitteen piiriin kuuluvista jätteistä.

34 §:n Jätteen välivarastointi on ympäristöluvan mukaista toimintaa tai vaatii jätelain 100 §:n mukaisen rekisteröinnin. Perustelumuiustiossa mainitun täsmennyksen voisi tuoda pykälämääräykseen, jottei käy väärinymmärrystä, että jätteiden välivarastoinnista voisi sopia pelkästään kunnallisen jäteyhtiön kanssa. Varastointipaikalla tulee olla siihen tarvittava lupa.

SIIRTO-rekisterijärjestelmän käyttöönoton myötä saostus- ja umpisäiliölietteen kuljettaja voi saada huojennusta hallinnollisiin velvollisuuksiinsa vuoden 2023 alusta lähtien. Tuolloin jätteen kuljettaja voi korvata SIIRTO-rekisteriin toimitetuilla tiedoilla jätelain 39 §:n 2 momentissa säädetyn velvollisuutensa antaa sähköisesti muokattavassa muodossa kunnan jätehuoltoviranomaiselle neljännesvuosittain ajantasaiset tiedot kiinteistöistä, joilta lietettä on noudettu, sekä säiliöiden tyhjennyskerroista kiinteistöittäin, samoin kuin vuosittain tiedot kerätyn jätteen määrästä ja toimituspaikoista. Edellytyksenä tälle on, että SIIRTO-rekisteriin toimitetaan kaikki jäteasetuksessa vaaditut tiedot. Kunnan viranomaisen voi vaatia erillistä raportointia, jos SIIRTO-rekisterin tiedot ovat puutteelliset.

Siirtymäsäännökset annetaan muovipakkausten, lasipakkausten ja metallin keräämisen aloittamiseksi 1.7.2023 ja biojätteen erilliskeräys 1.7.2024 alkaen. Tarve siirtymäsäännökselle koskien hyvinvointialueen jätehuollon järjestämistä tulee arvioida.

Jätehuoltomääräysten päivitys on jätelain mukainen ja huomioi valtakunnallisessa jätesuunnitelmassa vuoteen 2027 annettuja tavoitteita. Määräyskokoelma on laadittu selkeästi ja huolellisesti sekä perusteltu hyvin erillisen perustelumuiustion myötä.

Jätehuoltoviranomaisen vastine Pohjois-Savon ELY-keskuksen lausuntoon

Jätehuoltomääräysten kompostointia koskevaa sääntelyä on täsmennetty lausunnon pohjalta, jotta on selvää, ettei myöskään puutarhajätteen kompostiin voi laittaa vieraslajeihin kuuluvia kasveja tai sellaisia kasvinosia, jotka voivat juurtua tai siementää. Lisäksi määräysten perusteluihin on lisätty tietoa siitä, miten vieraslajit voidaan hävittää oikein.

Jätehuoltomääräysten yleistä osaa on täydennetty koskien siirtoasiakirjan laatimisvelvoitetta, jotta listalla on kattavasti kaikki ne jätelajit, joiden kuljetuksessa edellytetään siirtoasiakirjaa. Lisäksi jätehuoltomääräysten 32 §:ssä tuodaan esille, että siinä on esimerkkeinä osa siirtoasiakirjaa vaativista jätelajeista.

Jätehuoltomääräysten 34 §:ään on tarkennettu sitä, että jätteen välivarastointi on ympäristöluvan mukaista toimintaa tai vaatii jätelain 100 §:n mukaisen rekisteröinnin. Näin on selvää, ettei pelkästään kunnallisen jäteyhtiön kanssa sopiminen riitä jätteen välivarastointiin.

Jätteiden kuljetustietojen toimittamista koskevaa sääntelyä on muutettu jätehuoltomääräykseen siten, että siinä otetaan huomioon kesäkuussa 2022 hyväksytty ja vuoden 2023 alussa voimaan tuleva sääntely koskien SIIRTO-rekisterijärjestelmää. Kuljetustietojen toimittamisvelvollisuus ei koske saostus- ja umpisäiliölietteitä, jos jätteen kuljettaja on toimittanut tarvittavat tiedot SIIRTO-rekisteriin.

Jätehuoltomääräyksissä ei oteta erikseen siirtymäsäännöksiä hyvinvointialueen jätehuollon järjestämiseksi. Jätehuoltomääräyksiä sovelletaan hyvinvointialueiden jätteisiin niin pitkään kuin niiden jätehuolto on jätelainsäädännön mukaisesti kunnan järjestämisvastuulla.

Pohjois-Karjalan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

16.9.2022

Jätehuoltomääräykset on laadittu kokonaisuudessaan selkeästi ja huolellisesti sekä Kuntaliiton päivittämän jätehuoltomääräysten laatimista koskevan oppaan mukaisesti.

Jätehuoltomääräysten päivityksessä huomioidaan jätelakiin tulleet muutokset sekä määräyksillä tuetaan valtakunnallisen jätesuunnitelman vuoteen 2027 tavoitteita erityisesti biojätteiden ja kierrätettävien jätteiden osalta. Uudistetuissa jätehuoltomääräyksissä ei mm. enää vaadita lämpöeristettyä kompostoria ja seka-jäteastian tyhjennysväliä on mahdollista pidentää 8 viikkoon myös muissa kuin 1–2 hengen talouksissa, joissa syntyvä sekajättemäärä on vähäinen ja biojäte erilliskerätään tai kompostoidaan asianmukaisesti. ELY-keskuksen näkemyksen mukaan ko. uudistukset kannustavat biojätteen kompostoinnin aloittamiseen ja yleisesti jätteiden parempaan lajitteluun.

2 §:n määrittämiin Pohjois-Karjalan ELY-keskus esittää lisättäväksi määritykset tekstiilijätteelle sekä vieraslajille. Tekstiilien lajitteluun liittyen on odotettavissa haasteita erilliskeräyksen alettua. Käyttökelpoiset tekstiilit tulisi ohjata uudelleenkäyttöön ja erilliskerättyyn tekstiilijätteeseen tulisi laittaa vain puhtaat, esim. reikäiset tai virttyneet tekstiilit. Likaantuneet, homehtuneet tai märät tekstiilit tulee taas hävittää sekajätteenä. Tämä vaatii ohjeistusta kuluttajille.

17 §:ssä koskien biojätteiden kompostointia on maininta, että kompostoriin ei saa laittaa vieraslajeiksi luokiteltuja kasveja tai niiden osia. Sama lisäys on syytä tehdä puutarhajätteen kompostointia koskevaan kappaleeseen, koska esim. siementen leviäminen ei esty kompostoinnilla. Jätehuoltomääräyksissä olisi hyvä olla mainittuna, miten vieraslajit hävitetään oikea oppisesta tai viittaus mistä tietoa vieraslajien hävittämiseksi löytyy.

32 §:n siirtoasiakirjavelvoitetta koskeviin jätteisiin on syytä tarkentaa mitä lietteitä siirtoasiakirjavelvoite koskee (sako- ja umpikaivolietteet sekä hiekan- ja rasvanerotuskaivolietteet). Hiekan- ja rasvanerotuskaivolietteet tulee lisätä myös kohdan 1.4.2 kappaleeseen 4, jossa on listaus siirtoasiakirjan vaativista jätteistä. Lisäksi ELY-keskus huomauttaa, että jätelain 121 §:n mukaan siirtoasiakirja tulee laatia myös POP-jätteestä, vaikkakin kyseistä jätteistä harvoin kotitalouksissa syntyneekin. 33 §:n kuljetustietojen toimittamiseen liittyen tulee huomioida, että vuoden 2023 alusta lähtien jätelainsäädäntö mahdollistaa sen, että saostus- ja umpisäiliölietteen kuljettaja voi korvata SIIRTO-rekisteriin toimitetuilla tiedoilla jätelain 39 §:n 2 momentissa säädetyn velvollisuutensa antaa sähköisesti muokattavassa muodossa kunnan jätehuoltoviranomaiselle neljännesvuosittain ajantasaiset tiedot kiinteistöistä, joilta lietettä on noudettu, ja säiliöiden tyhjennyskerroista kiinteistöittäin sekä vuotuiset tiedot kerätyn jätteen määrästä ja toimituspaikoista. Edellytyksenä on, että SIIRTO-rekisteriin toimitetaan kaikki jätteasetuksessa vaaditut tiedot (kts. luku 5) lietteiden kuljetuksesta ja käsittelystä. Kunnan jätehuoltoviranomainen voi vaatia erillistä raportointia, jos SIIRTO-rekisterin tiedot ovat puutteelliset.

Lisäksi Pohjois-Karjalan ELY-keskus huomioi tekstissä seuraavat kirjoitusvirheet:

s. 6, ensimmäinen tekstikappale: Erilaisten jätehuoltoa koskevien vaihtoehtojen vertailu elinkaaritarkastelun avulla on tärkeää, **jota** etusijajärjestyksen toteutumisen hyödyt voidaan saavuttaa.

s. 22, 11 § ensimmäinen kappale: Kun kiinteistöllä syntyy jätteitä, jotka eivät suuren kokonsa, poikkeuksellisen laatunsa tai määränsä vuoksi sovellu **kuljettavaksi** kiinteistöittäisessä jätteenkuljetuksessa...

Jätehuoltoviranomaisen vastine Pohjois-Karjalan ELY-keskuksen lausuntoon

Jätehuoltomääräysten määritelmiin on lisätty lausunnossa ehdotetun mukaisesti poistotekstiilien määritelmä (luonnoksessa terminä käytettiin vielä tekstiilijätettä). Lisäksi kompostointia koskevaan säännökseen on tarkennettu sitä, että mitä tarkoitetaan vieraslajeilla.

Kompostointia koskevaa sääntelyä on täsmennetty lausunnon pohjalta, jotta on selvää, ettei myöskään puutarhajätteen kompostiin voi laittaa vieraslajeihin kuuluvia kasveja tai sellaisia kasvinosia, joiden avulla kasvi voi levitä. Lisäksi määräysten perusteluihin on lisätty tietoa siitä, miten vieraslajit hävitetään oikein.

Jätehuoltomääräysten yleistä osaa on täydennetty koskien siirtoasiakirjan laatimisvelvoitetta, jotta listalla on kattavasti kaikki ne jätelajit, joiden kuljetuksessa edellytetään siirtoasiakirjaa. Lisäksi jätehuoltomääräysten 32 §:ssä tuodaan esille, että siinä on esimerkkeinä osa siirtoasiakirjaa vaativista jätelajeista. Tässä kohtaa tuodaan esille saostus- ja umpisäiliölietteet, hiekan- ja rasvanerotuskaivojen lietteet, rakennus- ja purkujätteet sekä vaaralliset jätteet.

Jätteiden kuljetustietojen toimittamista koskevaa sääntelyä on muutettu jätehuoltomääräyksiin siten, että siinä otetaan huomioon vuoden 2023 alussa voimaan tuleva sääntely koskien SIIRTO-rekisterijärjestelmää. Kuljetustietojen toimittamisvelvollisuus ei koske saostus- ja umpisäiliölietteitä, jos jätteen kuljettaja on toimittanut tarvittavat tiedot SIIRTO-rekisteriin.

Jätehuoltomääräyksiin on korjattu esille tuodut kirjoitusvirheet.

Suomen Uusiomuovi Oy

13.9.2022

Muovipakkausten lajitteluohjeina tulee käyttää tuottajayhteisön määrittelemää lajitteluohjetta, joka löytyy tuottajayhteisön verkkosivuilta. 1.6.2022 alkaen myös PVC pakkaukset on voinut lajitella muovipakkausten joukkoon.

Kiinteistökeräyksen muovipakkaus kertymät tulee toimittaa tuottajayhteisön ilmoittamaan vastaanottoterminaaliin. Terminaalilista löytyy tuottajayhteisön verkkosivuilta www.uusiomuovi.fi

Suomen Uusiomuovi Oy on toimittanut lausunnon liitteenä muovipakkausten lajitteluohjeen.

Jätehuoltoviranomaisen vastine Suomen Uusiomuovi Oy:n lausuntoon

Jätehuoltomääräysten perusteluissa on tuotu esille, että pakkausjätteiden lajittelussa on noudatettava tuottajien lajitteluohjeita. Kunnallisen jäteyhtiön lajitteluohjeet ovat yhtenäisiä näiden ohjeiden kanssa.

Jätehuoltomääräysten 34 §:ssä säädetään, että erilliskerätyt pakkausjätteet on kuljetettava kunnallisen jäteyhtiön osoittamaan ja tuottajien järjestämään vastaanottoaikaan.